

Sygn. akt IV 1 Ka 541/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IV Karny - Odwoławczy, Sekcja ds. postępowań szczególnych i wykroczeń w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Jabłońska - Malik

Protokolant: st. prot. Bartosz Niemiec

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Ewy Rogali,

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 lutego 2014 roku sprawy

M. G.

oskarżonego o przestępstwo z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora,

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie, Wydział VIII Karny, z dnia 10 września 2013 roku, sygn. akt VIII K 566/13/N,

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, Wydział VIII Karny, do ponownego rozpoznania.

SSO Elżbieta Jabłońska - Malik

Sygn. akt IV 1 Ka 541/13

UZASADNIENIE

M. G. został oskarżony o to, że:

w dniu 27 lutego 2011 roku w K. na ul. (...) w sposób umyślny, działając publicznie, rażąco lekceważąc porządek prawny, dokonał uszkodzenia w pojeździe marki F. (...) o nr rej. (...) klapy bagażnika poprzez wgniecenie w karoserii, w wyniku czego powstały straty w wysokości około 3531 zł na szkodę M. M.,

tj. o przestępstwo z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, Wydział VIII Karny, wyrokiem z dnia 10 września 2013 r., sygn. akt VIII K 566/13/N orzekł:

I. uznaje oskarżonego M. G. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, a stanowiącego występki z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk i za to na mocy art. 288 § 1 kk w zw. art. 57a § 1 kk wymierza mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na mocy art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 2 kk warunkowo zawiesza oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata;

III. na mocy art. 73 § 2 kk oddaje oskarżonego M. G. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

IV. na mocy art. 71 § 1 kk w zw. z art. 33 § 1 i 3 kk wymierza oskarżonemu M. G. karę grzywny w ilości 60 (sześćdziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10,00 (dziesięć 00/100) złotych;

V. na zasadzie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 i 2 ustawy „O opłatach w sprawach karnych” z dn.23.06.1973r. (Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 r. z póź.zm.) zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, tj. wydatków i opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Prokurator, który zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze i wyrokowi temu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 57a § 2 kk poprzez jego niezastosowanie, polegające na nieorzeczeniu nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w sytuacji skazania oskarżonego za występki o charakterze chuligańskim i jednocześnie nieorzeczenia obowiązku naprawienia szkody, obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub nawiązki na podstawie art. 46 kk.

W konkluzji apelacji apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja oskarżyciela publicznego jest zasadna o ile zarzuca obrazę przepisów prawa materialnego a to art. 57a § 2 k.k. poprzez jego niezastosowanie i brak orzeczenia nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, w sytuacji skazania oskarżonego za występki o charakterze chuligańskim, przy jednoczesnym nieorzeczeniu o obowiązku naprawienia szkody, obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub nawiązki na podstawie art. 46 kk. Wskazać należy, że ustawodawca w § 2 art. 57a k.k. przewidział obligatoryjne orzeczenie prawnej dolegliwości pieniężnej wobec sprawcy, w postaci nawiązki na rzecz pokrzywdzonego lub w przypadku braku ustalenia pokrzywdzonego - na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Podstawą obligatoryjnego orzeczenia nawiązki na podstawie art. 57a § 2 k.k., jest bowiem skazanie sprawcy za występki o charakterze chuligańskim, co bez wątplenia zostało ustalone w przedmiotowej sprawie. Owa obligatoryjność orzekania nawiązki wynika już z faktu samego skazania sprawcy występkami chuligańskimi. Oczywistym jest także, że wypowiedzenie się przez sąd w kwestii naprawienia szkody, zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub orzeczenie nawiązki na podstawie art. 46 k.k., eliminuje możliwość orzeczenia nawiązki na rzecz pokrzywdzonego z art. 57a § 2 k.k. Takiego jednak rozstrzygnięcia orzeczenie Sądu Rejonowego - słusznie zresztą - nie zawiera, skoro jak wynika z akt, na skutek ugody pozasądowej szkoda została w całości naprawiona (k.69), co potwierdził na rozprawie pokrzywdzony (k.85v). Zasadnie, zatem oskarżyciel wnioskował o uchylenie wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania z uwagi na konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego orzeczenia obciążonego wadą w postaci naruszenia prawa materialnego, przy uwzględnieniu faktu, iż w przedmiotowej sprawie wyrok wydany został w trybie art. 387 § 1 k.p.k., która to instytucja nie pozwala na zmianę wyroku wydanego w tym trybie.

Rozpoznając apelację oskarżyciela publicznego Sąd Odwoławczy zobowiązany był także zbadać, czy w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki określone w art. 439 i 440 k.p.k., obligujące do uchylenia orzeczenia niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Kontrola odwoławcza orzeczenia pod tym kątem, ujawniła zaistnienie przesłanki z art. 440 k.p.k. W niniejszej sprawie Sąd meriti prawidłowo poczynił ustalenia faktyczne dotyczące popełnienia przez oskarżonego M. G. czynu z art. 288 § 1 k.k., który to czyn miał charakter chuligański. Zawarta w art. 115 § 21 k.k. definicja chuligańskiego charakteru występków wskazuje, że o chuligańskim charakterze występków decyduje **łącznie** wystąpienie następujących przesłanek wskazanych w ustawie: 1) umyślność zachowania realizującego znamiona występków; 2) zamach na choćby jedno z dóbr wymienionych w przepisie; 3) działanie publiczne; 4) brak powodu lub oczywista błahość powodu; 5) okazanie przez sprawcę rażącego lekceważenia porządku prawnego. Każda z tych przesłanek ma charakter warunku koniecznego, co oznacza, że brak chociażby jednej z nich nie pozwala na uznanie występków za mającego charakter chuligański. W przedmiotowej sprawie prawidłowo ustalono, że działanie oskarżonego było umyślne, miało charakter publiczny, sprawca działał bez obiektywnie uzasadnionego powodu, okazując przez to rażące lekceważenie dla obowiązującego porządku prawnego. Nie wszystkie jednak elementy konieczne do przyjęcia chuligańskiego charakteru czynu, zostały uwzględnione w treści samego

rozstrzygnięcia skazującego. Mimo, że Sąd pierwszej instancji wykazał sprawstwo i winę oskarżonego, w opisie przypisanego mu wyrokiem czynu zabrakło wskazania, iż działanie sprawcy nastąpiło bez powodu. W ocenie Sądu Okręgowego orzeczenie takie jest rażąco niesprawiedliwe. Rażąca niesprawiedliwość nie oznacza bowiem wyłącznie tego, aby orzeczenie miało być niesprawiedliwe jedynie dla oskarżonego, lecz obejmuje także sytuacje, gdy owa niesprawiedliwość godzi w dobro wymiaru sprawiedliwości, a więc także w to, aby osoba winna została pociągnięta do odpowiedzialności w sposób w pełni prawidłowy, zgodny w przepisami prawa materialnego i procesowego. Przywołany wcześniej art. 440 k.p.k. spowodował zatem konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku poza granicami środka odwoławczego i wskazanego w nim zarzutu. Reasumując, uchylene wyroku na niekorzyść oskarżonego nastąpiło na podstawie apelacji wniesionej w tym właśnie kierunku, tyle że poza jej granicami i zarzutami.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy zadba o to, aby prawidłowo poczynione ustalenia faktyczne zostały uwzględnione w treści samego rozstrzygnięcia skazującego oskarżonego za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.